

ZADRUGA ZA ETIČNO FINANCIRANJE (ZEF)

10 godina neumorne izgradnje infrastrukture
za opće dobro

Siječanj 2025

www.zef.hr

VIZIJA I MISIJA

Stvaramo alate za društvo u kojem je ekonomski sustav transparentan, inkluzivan i ukorijenjen u principima suradnje i pravednosti, omogućujući zajednicama da napreduju bez ugrožavanja lokalnih i planetarnih bioregenerativnih kapaciteta.

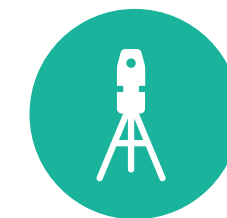
ETIČNA FINANCIJSKA INFRASTRUKTURA

Razvijamo cijeli niz financijskih instrumenata potrebnih za poticanje i olakšavanje gospodarske transformacije: banka, fondovi, peer-to-peer instrumenti i komplementarne valute

ZADRUGE I RAZVOJ ZAJEDNICE

Vjerujemo u zadruge kao oblik organiziranja, demokratske instrumente u vlasništvu zajednice za provedbu pravednih i održivih ekonomskih modela kao ključni element osnaživanja zajednice i održivog razvoja.

AUTENTIČNO IZVJEŠTAVANJE O ODRŽIVOSTI

Znanstveno, utemeljeno na dokazima, višedimenzionalno, kvantitativno mjerenje i izvještavanje o održivosti ugrađeno je u sve aspekte naše organizacije.

O ZEF-U – ZADRUZI ZA ETIČNO FINANCIRANJE

Usluge članovima

Crowdfunding za članove
Računovodstvo
Poslovno pronalaženje partnera
Konzalting
Sve informacije na jednom mjestu

Različiti pravni
oblici

Pojedinci
Poduzeća, obrti, OPG-ovi
Općine/gradovi
Nevladine organizacije
Sindikati

Financijski potencijal
članova

Ukupni prihodi svih članova –
poduzeća
Mali dio poslovanja uključen u ZEF
Povećanje financijske poluge putem
instrumenata Europske etične banke

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

1 član = 1 glas

2 REDOVNE GODIŠNJE SKUPŠTINE
IZVANREDNA SKUPŠTINA U SLUČAJU POTREBE
GLASANJE PUTEM INTERNETA

NAŠI ČLANOVI

Zadruga se usredotočuje na ulaganja u područjima u kojima vidi najveći potencijal za održivi gospodarski i društveni razvoj. Dobrodošli su i drugi projekti u skladu s vrijednostima ZEF-a, ali prioriteti ulaganja su:

ZELENA ENERGIJA

ORGANSKA POLJOPRIVREDA

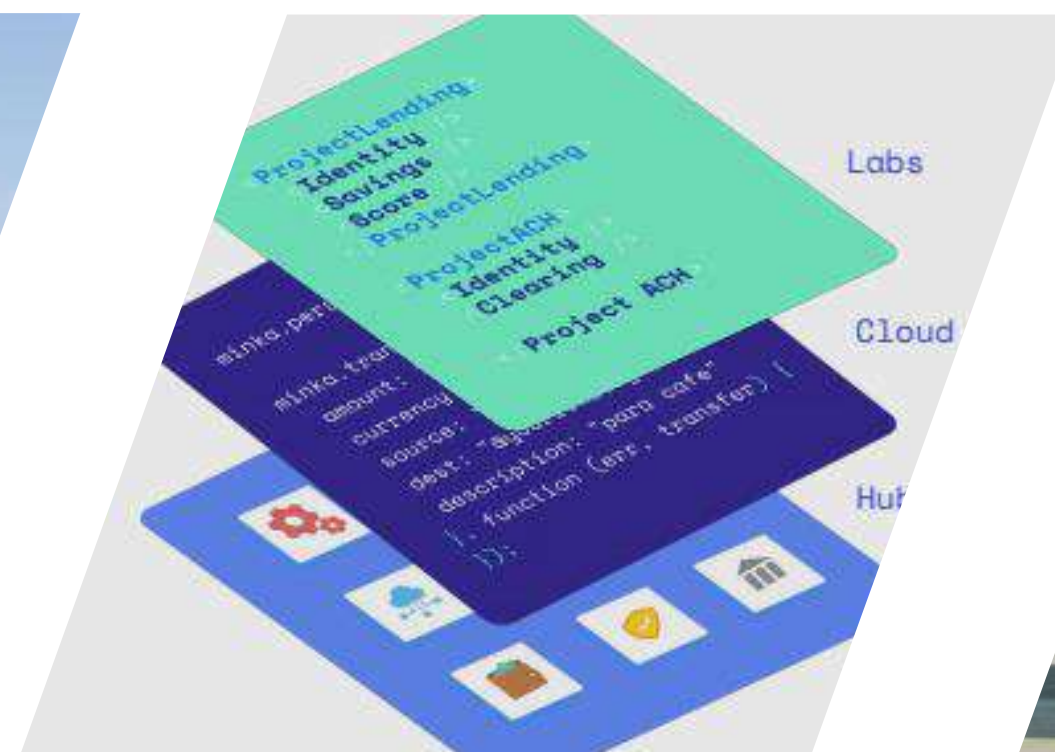
PROSTORNO PLANIRANJE

ARHITEKTURA I STANOVANJE

PROIZVODNJA, USLUGE I TRGOVINA

INFORMATIKA I SAVJETOVANJE

TEHNOLOGIJA

LJUDSKA PRAVA, OBRAZOVANJE, KULTURA, SPORT

Upravljanje

INOVATIVNI ALATI ZA POTPORU UPRAVLJANJU

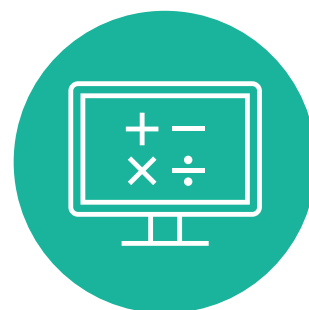
Institucionalni "frakcionizam"

Mogućnost članova da formiraju interesne skupine

Financijska decentralizacija

Članovi mogu birati kamo ide njihov novac

Potpuna transparentnost

Sve odluke mogu se dovesti u pitanje i objasniti

Unutarnje rješavanje sukoba

Vijeće za mirenje i arbitražu

Kontinuirano obrazovanje

Seminari, webinar, priručnici

ETIČNA FINANCIJSKA INFRASTRUKTURA

Europska etična banka

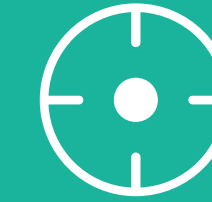
Naše rješenje

EUROPSKA ETIČNA BANKA

"Održiva i pravedna ekonomija traži banke u vlasništvu zajednice s pozitivnim vrijednostima ugrađenima u njihov DNK, a koje koriste najsuvremeniju tehnologiju kao snagu za opće dobro"

Goran Jeras
Co-founder

POZITIVNE VRIJEDNOSTI ukorijenjene u DNK banke
Zadružne vrijednosti unutar [FairShares](#) modela poduzeća

- Načela ekonomije za opće dobro:
- Ljudsko dostojanstvo
- Solidarnost i društvena pravda
- Održivost okoliša
- Transparentnost i suodlučivanje primjenjuju se u cijelom poslovnom modelu banke
- Orijentacija na stvaranje vrijednosti umjesto stvaranja profita

Jedinstveno upravljanje omogućava novi poslovni model

Zadružni model je moderniziran i unaprijeđen. Naši strateški partneri su u centru našeg poslovnog modela i pružaju konkurentsku prednost u definiranju potreba bankarskih usluga zajednica koje predstavljaju. Decentralizirani kreditni portfelji, ali konsolidirani pristup izvorima financiranja i zajedničkim uslugama.

MODERNA IT ARHITEKTURA STVARA VRIJEDNOST
Infrastruktura temeljena na oblaku, podržane tehnologijom dijeljene knjige (ledgera), visokom automatizacijom procesa i fleksibilnim razvojnim okvirom koji osigurava isplativost i otvaranje novih izvora Prihoda pružajući tehnološke usluge drugim etičnim financijskim institucijama.

PROBLEM

Banke su ključni elementi financijske infrastrukture. Oni upravljaju i koriste imovinu zajednica. Zajednice moraju posjedovati vlastitu financijsku infrastrukturu kako bi koristile svoju imovinu za opće dobro. Globalnom gospodarskom sustavu potrebna je transformacija prema okolišnoj održivosti i društvenoj pravednosti. Postojeće banke nisu sposobne provesti takvu transformaciju.

ODVAJANJE BANAKA OD REALNOG GOSPODARSTVA I LOKALNIH ZAJEDNICA

Tradicionalne banke ne zadovoljavaju financijske potrebe europskih malih i srednjih poduzeća i zajednica. Više od 1 milijun održivih MSP-ova u EU-u nema pristup financiranju, a manjak u financiranju za održive projekte u tom sektoru iznosi više od 175 milijardi EUR* i raste.

DRUŠTVENA I EKOLOŠKA NEKOMPATIBILNOST POSTOJEĆIH BANAKA

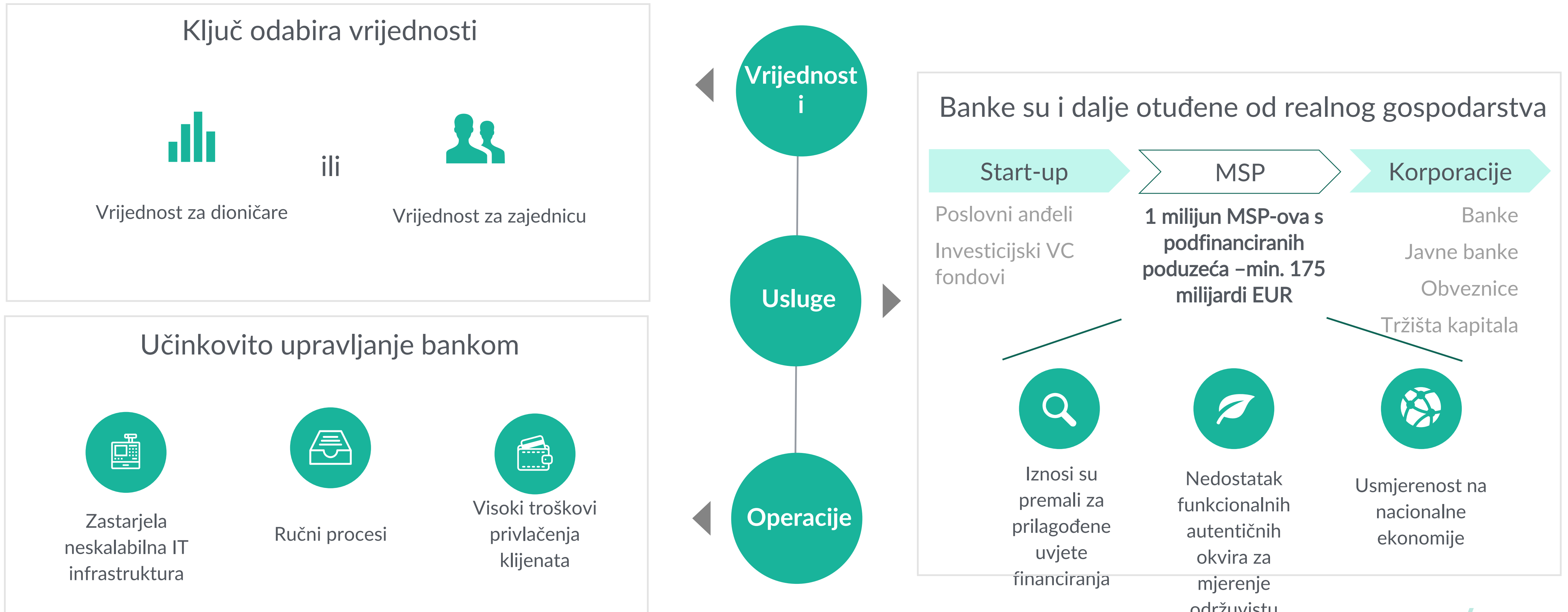
Banke nemaju operativne poslovne modele koji bi mogli jamčiti društvenu i ekološku održivost svojih aktivnosti (u odnosu na SDG i ESG kriterije). Većina globalnih banaka tek je započela ili će početi razvijati inicijative za integraciju SDG/ESG kriterija u svoje poslovanje, a potreba za održavanjem razine profita koči te procese. Potrebno je mnogo više kako za postizanje održivosti.

ZASTRARJELA ORGANIZACIJSKA, IT I BILANČNA STRUKTURA

Tradicionalne banke imaju iznimno visoke troškove IT i organizacijske usklađenosti, što otežava njihovu sposobnost promjena. Postojeću imovinu u bilanci teško je i skupo pretvoriti u održivu imovinu. Maksimiziranje dobiti koje zahtijevaju dioničari nespojivo je s održivim gospodarstvom.

* [FI-Compass \(2019\)](#) - Kvantifikacija manjka u financiranju ima za cilj definirati iznose financijskih proizvoda koji su trebali biti osigurani projektima/MSP-ovima koji se smatraju održivima s financijske točke gledišta. U kontekstu ove studije analize nedostataka, bilo je potrebno definirati sljedeće procjene. Broj MSP-ova koji imaju poteškoća u traženju financiranja (financiranje dugom s jedne strane i financiranje vlasničkim kapitalom s druge strane), iako "ne bi trebali" imati takve poteškoće

POSTOJEĆE BANKE SU STRUKTURALNO NESPOSOBNE BITI ODRŽIVE

STRUKTURA PORTFELJA

Nacrt plana strukture portfelja na imovinskoj strani bilance

Gradovi i staništa

Priuštivo stanovanje, elektromobilnost, javna infrastruktura, očuvanje prirode, biološka raznolikost

Proizvodnja

Gradnja od prirodnih materijala, kružno gospodarstvo, digitalizacija, automatizirana mala visokovrijedna proizvodnja, inovacije

Energija

Distribuirana zelena energija u zajednici, skladištenje energije, energetska učinkovitost, rješenja za energetska siromaštvo

Društvena uključenost

Društvena poduzeća, integracija ugroženih skupina, zdravstveni programi, sport, kvaliteta života

Hrana i poljoprivreda

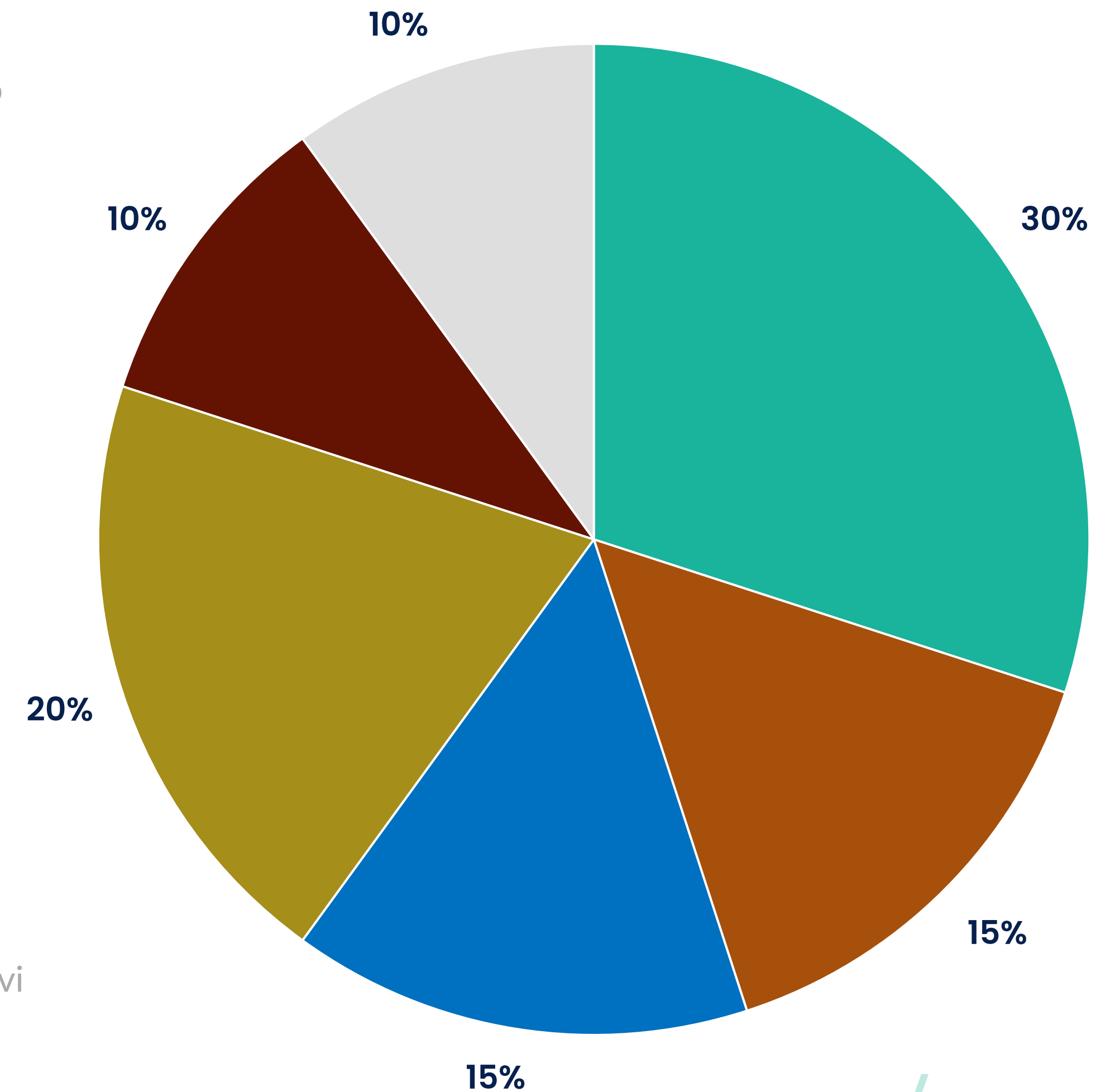
Ekološka poljoprivreda, održivo ribarstvo, prerada hrane, lokalno sjeme i gnojiva, kratki lanci opskrbe

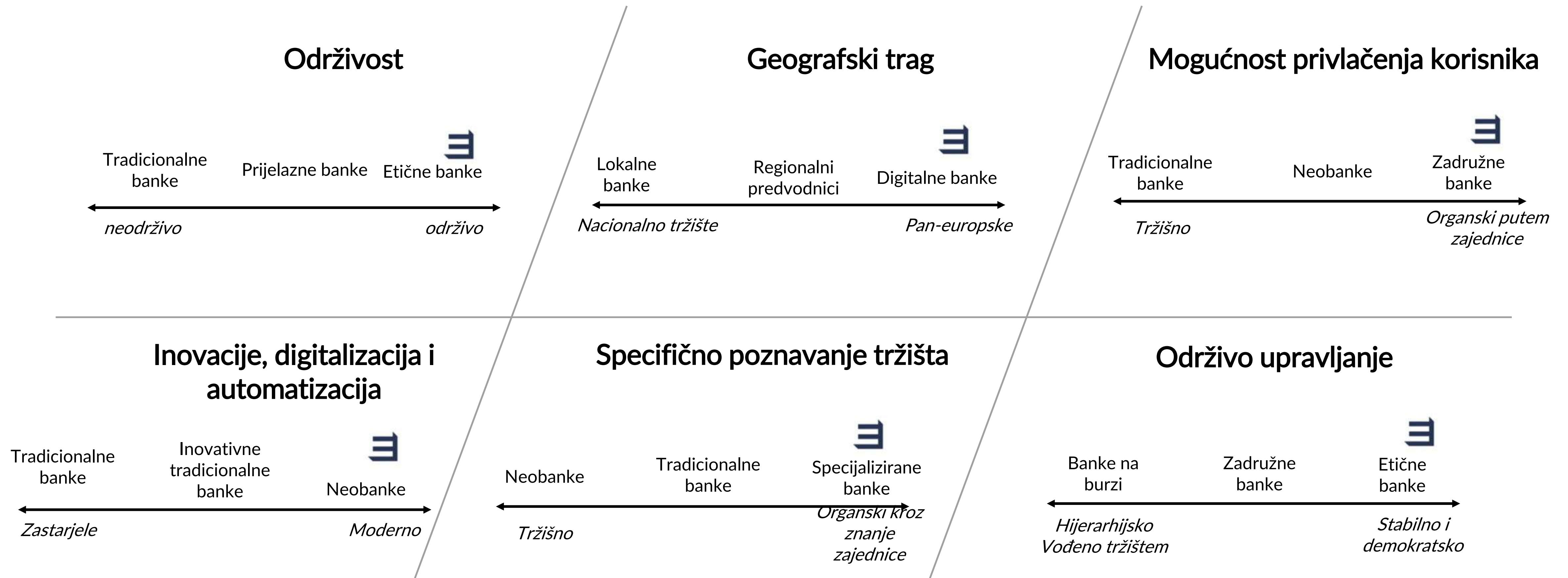
Obrazovanje i kultura

Obrazovne institucije, pristup obrazovanju, kreativne industrije, održivi turizam

Raspodjela investicijskog portfelja EEB-a

JEDINSTVENA PRILIKA ZA NADMAŠIVANJE KONKURENCIJE

Važan element!

ZAŠTO BANKA?

ZAKLADA	
Aktiva	Pasiva
Zadužbina	Obveze prema dobavljačima
Nekretnine	Pričuva
Donacije Gotovina	Posebna namjena
Ukupno	Ukupno

Fond	
Aktiva	Pasiva
Zajmovi	Kapital
	Obveznice
	Podređeni zajmovi
Ukupno	Ukupno

Europska etična banka	
Aktiva	Pasiva
	Kapital
Kredit	
	Obveze:
	EU razvojne banke
	Nac. razvojne banke
	Depoziti
	Štednja
	Tržišni instrumenti
10x povećanje	10x povećanje

- Najširi raspon mogućnosti financiranja
- Klijenti banke automatski podržavaju i financiraju misiju banke
- Upravljanje cijelim gospodarskim lancem vrijednosti

Ekspanzija bilance
(bankarski multiplicator)

ETIČNA FINANCIJSKA INFRASTRUKTURA KOJOM UPRAVLJA ZEF

UZAJAMNO FINANCIRANJE

ZEF povezuje članove s održivim projektima i članove koji su voljni ulagati

~2M EUR

ULOŽENO OD 2014.

Ulaganja su vlasničkog tipa.
ZEF upravlja kapitalom u ime članova
koji su uložili

4

PODRUČJA FOKUSA

Istraživanje i razvoj
Obnovljivi izvori energije (energetske
zadruga)
Poljoprivreda
IT / digitalizacija / nove tehnologije

0%

NAKNADA ZA UPRAVLJANJE

ZEF nudi ovu uslugu kao besplatnu
uslugu za članove zadruga

MIKROZAJMOVI ZA RURALNI RAZVOJ

ZEF je podržao početni razvoj lokalnih akcijskih grupa u sklopu LEADER programa

- Pokrenut 2016.
- Pomogao je u pokretanju aktivnosti LAG-ova (strategije, ured, početni troškovi)
- Prvi instrument predfinanciranja u Hrvatskoj
- 10 odobrenih zajmova
- 4,5% fiksne kamate
- 300.000 EUR isplaćeno
- Omogućilo dodatnih 8,6 milijuna eura u lokalnim ulaganjima

Danas su LAG-ovi ključni element programa lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice u Hrvatskoj.

MIKROZAJMOVI ZA DRUŠTVENE PODUZETNIKE

Prvi fond za društvene poduzetnike u Hrvatskoj

- Započeo 2017.
- Prvi fond za društvena poduzeća
- 9 odobrenih zajmova
- 4% fiksne kamate
- Do 25.000 EUR / projektu
- Isplaćeno 170.000 EUR

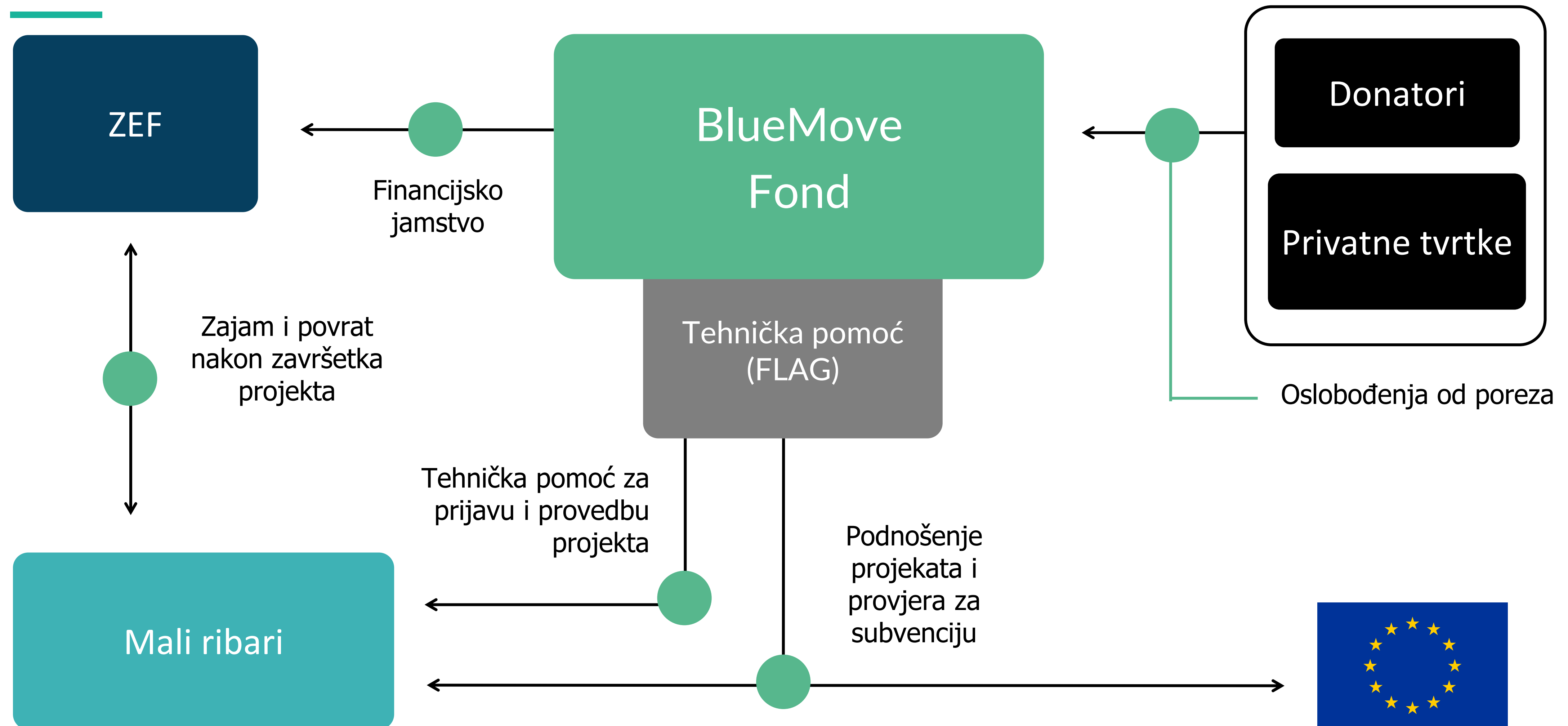
Fond je privremeno zaustavljen zbog nejasnoće o statusu društvenih poduzeća – nema jasne pravne definicije i poreznog tretmana

PREDFINANCIRANJE ZA MALE RIBARE

PREDFINANCIRANJE ZA MALE RIBARE

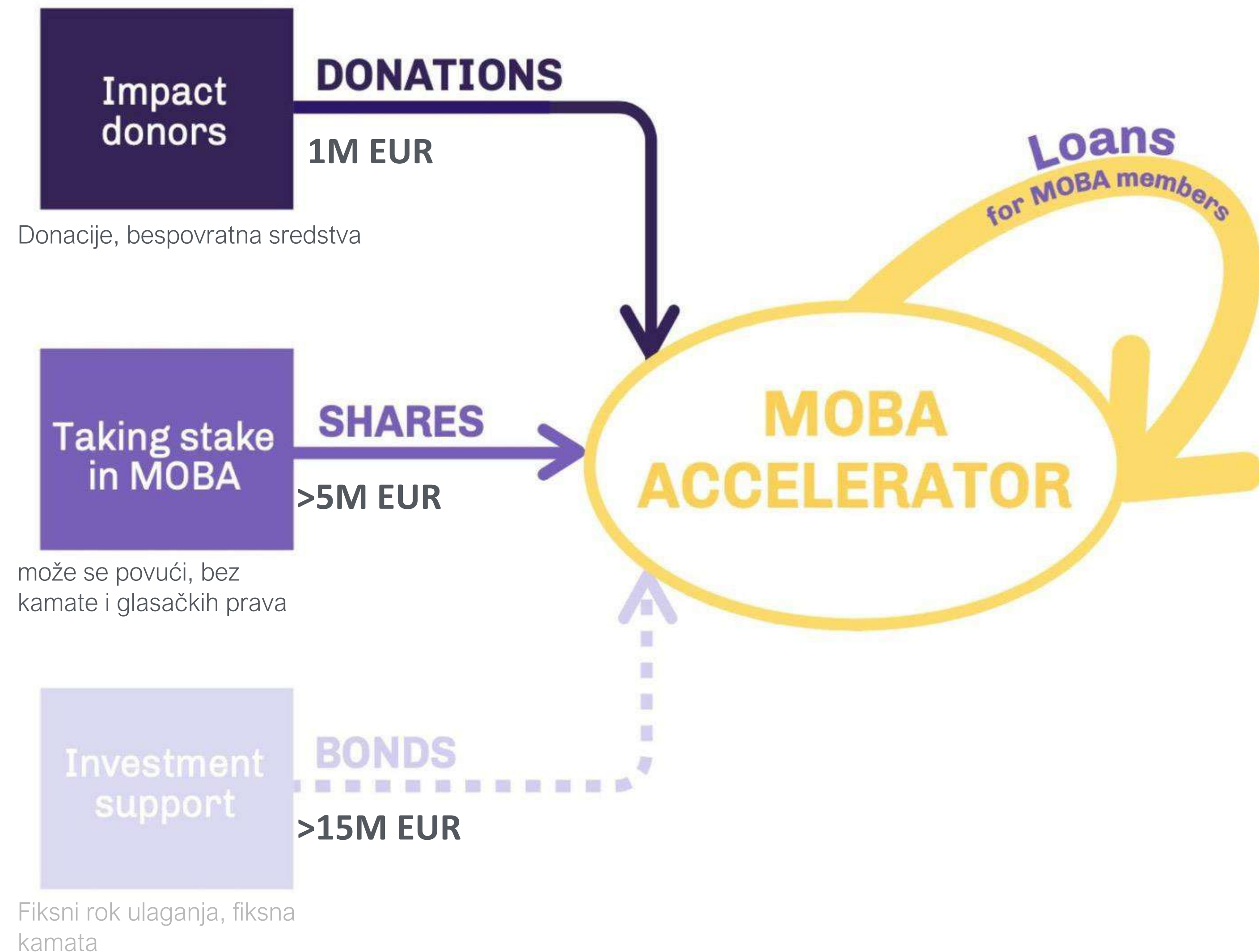
Upravlja ZEF, financira Blue Move

MOBA ACCELERATOR

Revolving fond za priuštivo stanovanje u srednjoj i istočnoj Europi

- **Prikupljanje kapitala i izdavanje** srednjeročnih kredita (do 3 godine)
- Pokriva **do 90% troškova** financiranja (min 10% vlastitog učešća)
- Potpora **razvoju kapaciteta**
- Ostaje u **nadzornoj ulozi** osiguravajući dugoročnu, neprofitnu svrhu stanovanja
- **Fleksibilnost** kombiniranja sredstava Akceleratora s drugim javnim ili privatnim instrumentima

MICROEQUITY FOND ZA INOVACIJE

Zagrebački inovacijski centar - ZICER, Hrvatska

- Vizionarski model razvijen 2014. godine za Grad Zagreb
- Prvi fond u Hrvatskoj koji je nametnuo mjerenje utjecaja na društvo i okoliš
- Hibridni instrumenti (vlasnički kapital + zajmovi)
- Kombinacija javnog i privatnog kapitala
- Do 200.000 EUR / projekt
- Do 8% udjela u kapitalu
- Fond je operativno pokrenut 2024. godine putem ulaganja grada Zagreba!
- Fondom upravlja ZICER

ZADRUGE I RAZVOJ ZAJEDNICE

PODRŠKA ZA NOVE I POSTOJEĆE ZADRUGE

ZEF je podržao stvaranje i rad desetaka drugih zadruga

10 Poljoprivrednih zadruga	7 Uslužnih zadruga
3 ribarske zadruga	Arhitektonska zadruga
6 poljoprivrednih zadruga	Zadruga prevoditelja
1 zadruga za proizvodnju cvijeća	Novinarska zadruga
	Arheološka zadruga
6 Energetskih zadruga	2 IT zadruga
4 Europske zadruga	Zadruga dimnjačara
MOBA SCE (priuštivo stanovanje)	3 Proizvodne zadruga
Genervest SCE (obnovljivi izvori energije)	Zadružna pivovara
Wespa SCE (coworking)	Zadruga metalurških radnika
ZEZ SCE (crowdinvestment za obnovljivce)	Tekstilna radnička zadruga
3 Socijalne zadruga	2 Umjetničke zadruga
1 Potrošačka zadruga	...

NOVA POZITIVNA ZADRUŽNA KRETANJA U HRVATSKOJ

- Nove inicijative za osnivanje zadruga u različitim sektorima energetike, stanovanja, financijskih usluga, IT usluga, profesionalnih usluga, arhitekture, građevinarstva, ekološke proizvodnje hrane itd.)
- Osnivanje nekoliko europskih zadruga u Hrvatskoj, registriranih u skladu s pravom EU-a, a ne nacionalnim pravom
- Inicijativa odozdo prema gore za osnivanje novog nacionalnog zadružnog udruženja
- Povećana svijest među mlađim generacijama o postojanju zadružnog modela

Brlog - zadružna pivovara
Potpuno financirano skupnim sredstvima
Proizvodnja piva + bar u Zadru

Zadruga za zelenu energiju
- Ulaganja u fotonaponske sustave
Suradnja s općinama i građanima

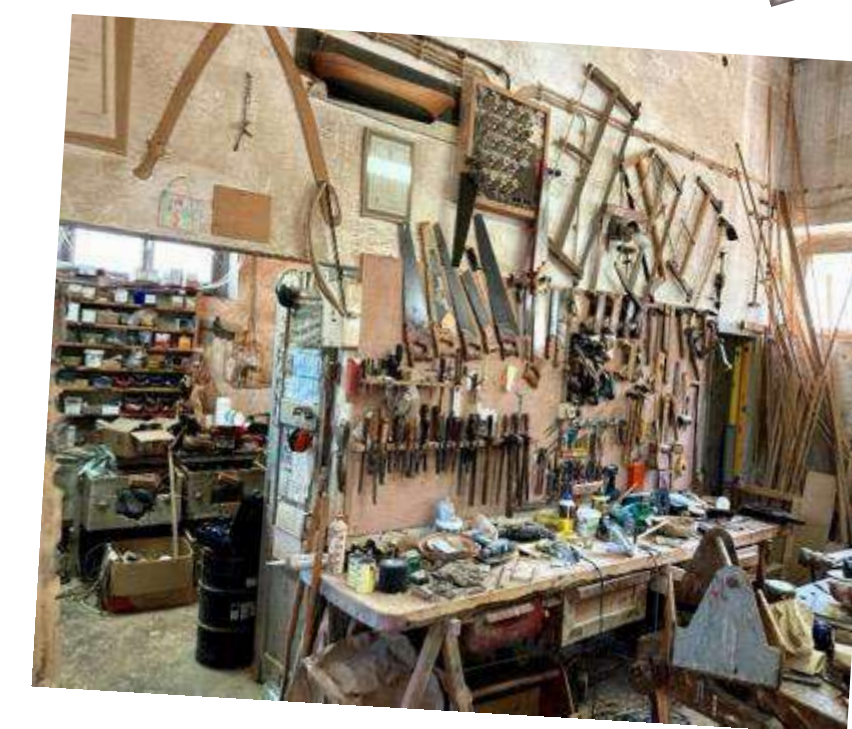
Omega 3 Ribarska zadruga
- 21 plovilo
- Pogon za preradu ribe
- 15 milijuna eura prihoda

INKUBATOR PLAVE EKONOMIJE (LASTOVO)

Inkubacija održivog poslovanja u Zaštitnom području prirode na najudaljenijem hrvatskom otoku

- Suradnja BlueSeedsa, WWF-a i ZEF-a
- 3 godine izgradnje povjerenja (tijekom COVID-a)
- Pružena podrška 8 poduzetnika

Meet our entrepreneurs !

Mila BLASKOVIC E-bikes:

To enrich the island's tourism offer and limit carbon emissions, Mila is proposing the development of electric bikes. This project will offer a new way to discover Lastovo's landscapes and biodiversity while helping to raise environmental awareness.

Ivica and Helena LESIC Fishing tourism:

Ivica and Helena are fishermen. Realising the increasing pressure on the region's fish resources, they launched a pescaturism business with the dual objective of reducing the use of their fishing gear and promoting a more sustainable fishing to tourists.

Marijo BACKO Wineyard:

Marijo is a winemaker. His wish is to revitalise the island of Lastovo by offering tourists a vineyard experience: traditional harvest, demonstration of traditional methods, picnic, wine tasting and a visit to a mini zoo for children. By linking its eco-production activity with eco-tourism, Marijo fully inscribes its project in the circular economy.

Toni VODANOVIC Bulky waste:

Determined to act for the preservation of his island, Toni set himself the goal of helping with the waste management of his island by collecting bulky waste. He collects all types of waste, refrigerators, washing machines, cars, which he then sells to a company located in Split.

Ivan Jurica GANGO Ship building:

Former professional boat builder, Ivan turned to the construction and repair of traditional wooden boats called Kalafat. His offer benefits the islanders who call him directly for repairs. The project is also environmentally friendly as it encourages the use of wood rather than plastic which pollutes ecosystems on a long term and repeated basis.

Cooperative

Comprising five fishermen and two farmers, the cooperative joined the incubator one year ago. Its aim is to encourage cooperation between local fishermen and farmers and to enable the development of sustainable fishing and farming practices by linking them to markets where better quality goods are required. Because of its participatory nature, the cooperative is also a vector of social links on the island.

Nataša/Željko Bokor Slowfood restaurant:

Seduced by the tranquillity of the island, Natasa and Zeljko moved in Lastovo in 2014. Their original plan was to develop farm tourism. But having faced some difficulties, the couple took advantage of the plasticity of the incubator to embark on a project of a slow food restaurant based on organic and homemade products..

Annete and Zoltan Mufić Trojković olive oil production:

Annete and Zoltan have been farmers in Lastovo for over 22 years. Owners of the largest olive grove on the island, the couple is constantly committed to the development of olive growing while promoting sustainable agriculture. They aim to create a cooperation between the olive growers of Lastovo, in order to increase the production of Piculja olives, to renew the old olive groves and to allow the farmers to benefit economically from this cooperation

SAVJETOVANJE U HRVATSKOJ

Istaknuti poslovi savjetovanja s ciljem zaštite općeg dobra

2014: PROTIV MONETIZACIJE AUTOCESTA

ZEF je opovrgnuo ekonomske argumente za monetizaciju i istaknuo moguće alternative

2015: OZELENJIVANJE PETROKEMIJSKE INDUSTRIJE

ZEF je razvio sveobuhvatan dugoročni plan održivosti za najvećeg hrvatskog proizvođača gnojiva i potrošača prirodnog plina

2018: TRANSFORMIRANJE AGROKORA

ZEF ponudio i razradio model restrukturiranja Agrokora prema uzoru na švicarske proizvođačko-potrošačke zadruge Migros i Coop

2025.: NACIONALNI PLAN PRIUŠTIVOG STANOVANJA

ZEF je uveo stambene zadruge kao jedan od ključnih elemenata Nacionalnog plana priuštivog stanovanja

SAVJETOVANJE U INOZEMSTVU

Naše znanje je globalno prepoznato

KOLUMBIJA: KOMPLEMENTARNE VALUTE

Sudjelovanje u dizajnu
komplementarne valute u
čtvrtni Barranquilla u
Bogoti za razvoj lokalne
zajednice

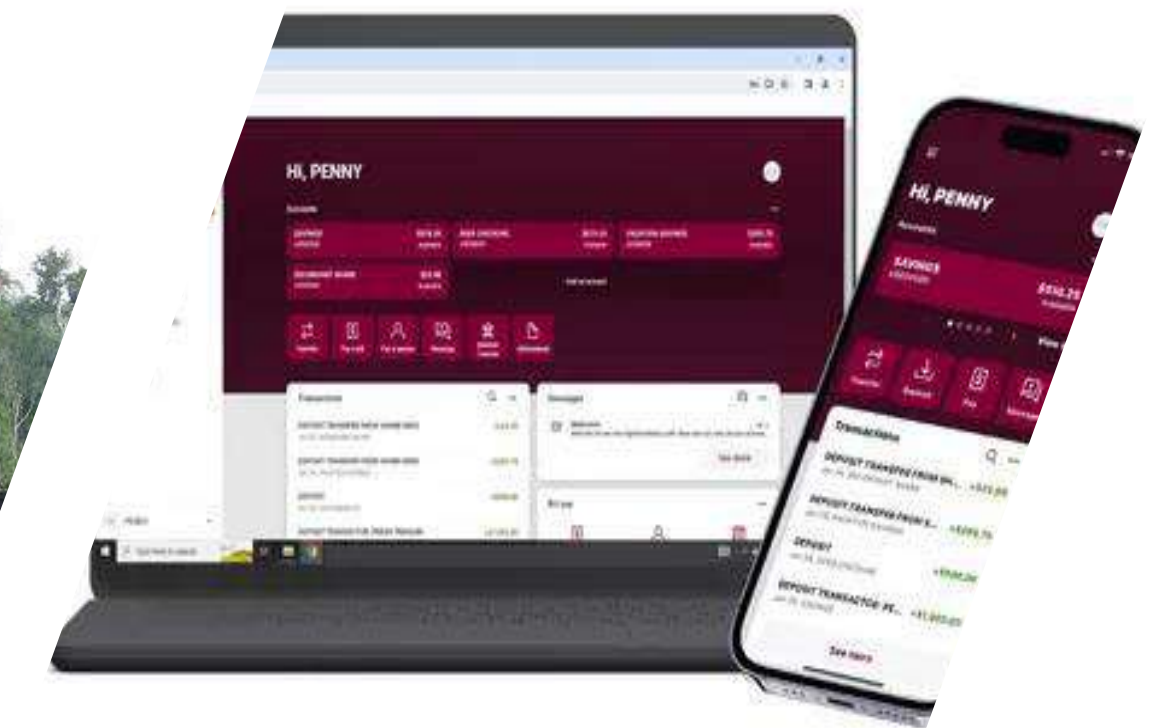
FILIPINI: ZADRUŽNE POLJOPRIVREDNE BANKE

Dizajniran digitalni sustav
za podršku formiranju
klasičnih i islamskih
poljoprivrednih zadružnih
banaka na Mindanau

BRAZIL: UTJECAJ NA OKOLIŠ U MODELIMA RIZIKA

Uključivanje kriterija
procjene rizika za okoliš u
izračune rizične
vrijednosti za velike
zadružne banke

KANADA: DIGITALIZACIJA ZA ZADRUŽNE BANKE

Dizajnirani digitalni alati za
kanadsku mrežu zadružnih
banaka

IZVJEŠTAVANJE O ODRŽIVOSTI

BILANCA OPĆEG DOBRA

Ekonomija općeg dobra

Economy for Common Good (ECG):

- Globalna mreža organizacija
- Među najkompletnijim metodologijama izvješćivanja o održivosti
- Djeluje kroz cijeli lanac vrijednosti
- U skladu s ciljevima održivog razvoja UN
- Usklađenost s propisima EU-a
- Alat za planiranje
- Može se integrirati s procjenom rizika
- ZEF je lokalni ogranak ECG mreže za Hrvatsku

COMMON GOOD MATRIX 5.0

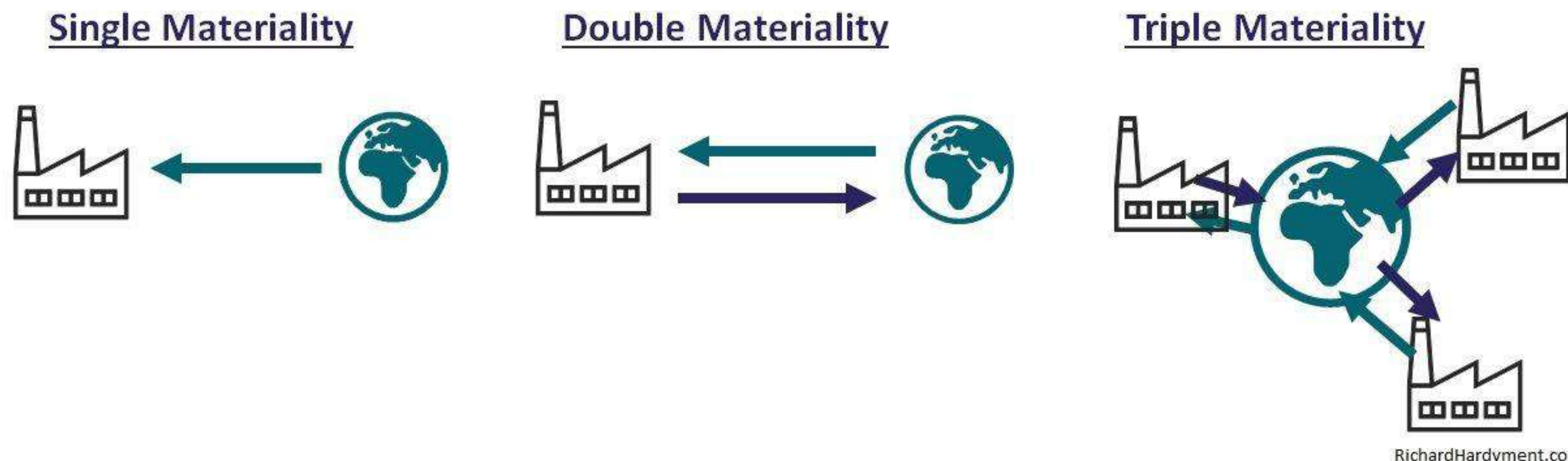
VALUE	HUMAN DIGNITY	SOLIDARITY AND SOCIAL JUSTICE	ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY	TRANSPARENCY AND CO-DETERMINATION
STAKEHOLDER				
A: SUPPLIERS	A1 Human dignity in the supply chain	A2 Solidarity and social justice in the supply chain	A3 Environmental sustainability in the supply chain	A4 Transparency and co-determination in the supply chain
B: OWNERS, EQUITY- AND FINANCIAL SERVICE PROVIDERS	B1 Ethical position in relation to financial resources	B2 Social position in relation to financial resources	B3 Use of funds in relation to social and environmental impacts	B4 Ownership and co-determination
C: EMPLOYEES, INCLUDING CO-WORKING EMPLOYERS	C1 Human dignity in the workplace and working environment	C2 Self-determined working arrangements	C3 Environmentally-friendly behaviour of staff	C4 Co-determination and transparency within the organisation
D: CUSTOMERS AND OTHER COMPANIES	D1 Ethical customer relations	D2 Cooperation and solidarity with other companies	D3 Impact on the environment of the use and disposal of products and services	D4 Customer participation and product transparency
E: SOCIAL ENVIRONMENT	E1 Purpose of products and services and their effects on society	E2 Contribution to the community	E3 Reduction of environmental impact	E4 Social co-determination and transparency

INDIKATORI ODRŽIVOG RAZVOJA

Potreba za novim globalnim računovodstvenim standardima

Razvijena metodologija mjerenja održivosti od strane UN agencije (UNRISD)

- Usmjeren na mjerenje ciljeva održivog razvoja
- Ukorijenjen u principima trostruke materijalnosti – utjecaj svake pojedinačne ekonomske aktivnosti na lokalne bioregenerativne kapacitete
- Znanstveno utemeljen, djeluje s ograničenjima i alokacijama u dodjeli resursa
- Zalaže se za reformu globalnih računovodstvenih standarda
- ZEF je dio međunarodne radne skupine

HUMANITARNE AKTIVNOSTI

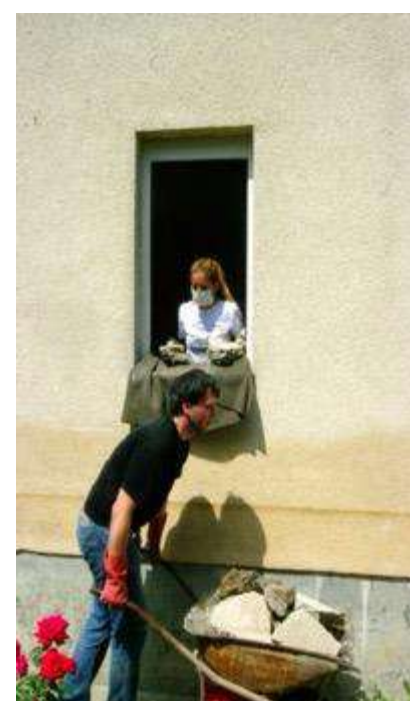
POMOĆ TIJEKOM KATASTROFA

Hrvatska

Poplave u istočnoj Hrvatskoj 2014.

Prva organizacija koja je volontirala na terenu

- 30 volontera, 2 tjedna
- Čišćenje i rasčišćavanje, isporuka pomoći
- Prva poljska kuhinja, donacija bicikala

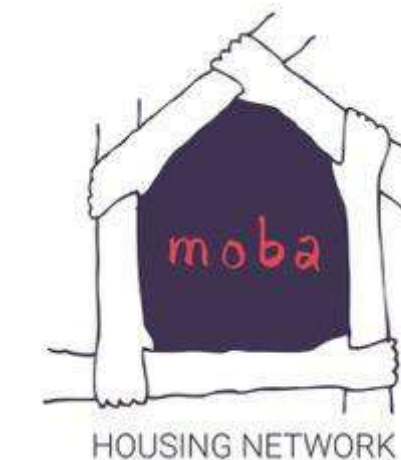
Potres u središnjoj Hrvatskoj 2020.

- Volonteri na terenu od prvog dana
- >180 dana neprekidne prisutnosti
- Upravljaio je ukupnim humanitarnim radom za 5 sela
- Donirano više od 300.000 EUR i 12 potpuno opremljenih montažnih kuća

PARTNERSTVA

ZEF-OVI PROGRAMSKI PARTNERI

Izazovi za zadruge u Hrvatskoj danas

- Hrvatska je jedina europska zemlja bez krovne zadružne organizacije ili bilo koje druge institucije koja zagovara interese zadruga
- Zadruge su široko nepriznate od strane institucija i šire javnosti
- Neprepoznat kao valjan i održiv poslovni model (što dovodi do diskriminacije u ugovaranju, natječajima, javnoj nabavi itd.)
- Nejasan porezni tretman, porezna diskriminacija, dostatak poreznih poticaja za zadruge
- Diskriminacija od strane financijskih institucija (mnogo teže pristupiti financiranju)
- Diskriminacija članova zadruge (nezaposleni članovi zadruge nemaju pravo na naknadu za nezaposlene)
- Zadruge ne mogu dobiti bankarsku licencu u Hrvatskoj
- Nedostatak pristupa medijima i promociji
- Nedostatak edukacije o zadružnim modelima
- Ne postoji službena statistika – ali procjenjuje se da nema više od 100 aktivnih zadruga s manje od 5.000 članova

KONTAKT

Zadruga za etično financiranje
Ilica 36, HR-10000 Zagreb, Croatia
VAT: HR26856588936
IBAN: HR0523400091110656638
BIC/SWIFT: PBZGHR2X

Goran Jeras, upravitelj
gjeraz@zef.hr
+385 95 9065108